

حیکمەت لە خەلق کردنی پیاو وژن

[کردی - کوردی - kurdisch]

شیخ محمد جمیل زینو

وەرگیڕانی: ئومید عمر چروستانی

پیداچونەوهی: پشتیوان ساییر عەزیز

2014 - 1435

IslamHouse.com

الحكمة في خلق الرجل والمرأة

« باللغة الكردية »

محمد بن جميل زينو

ترجمة: أو ميد عمر علي

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2014 - 1435

IslamHouse.com

حیکمەت له خەلق کردنی پیاو وژن

سوپاس بۆ خوای گەوره و میهره‌بان، وه درود و سه‌لات و سه‌لام له‌سه‌ر محمد المصطفی و ئال و بهیت و یار و یاه‌هرانی هه‌تا هه‌تایه .

١-خوای گەوره ته‌واوی دروستکراوه‌کانی به‌جنۆکه و مروّقه‌کانه‌وه بۆ ئامانجیکی گەوره دروستکردووه که ئه‌ویش به‌ندایه‌تی کردنی راست و دروستی خوای گەوره‌یه، به شیوه‌یه‌ک که ته‌نها ئه‌و بپه‌رستن و هیچ شه‌ریک و هاوه‌لیکی بۆ دانه‌نین، وه‌ک فه‌رموویه‌تی :

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ [الذاریات: ٥٦] و اتا :

جنۆکه و مروّقم دروست نه‌کردووه ته‌نها بۆ ئه‌وه نه‌بیّت که به‌ندایه‌تی من بکه‌ن .

٢-په‌روه‌ردگار هه‌موو خه‌لکی له نیرومی دروستکردووه، ئه‌م نیرومییه‌ش که مه‌به‌ست له پیاو وژنه، هه‌رلایه‌کیان کۆمه‌لیک تایبه‌ت مه‌ندی خوێ هه‌یه، له‌پرووی طه‌بیعه‌ت و توانا و په‌رگه‌گرتنه‌وه له‌وی تری جیاوازه، ئه‌و ئه‌رکانه‌ی له‌سه‌ر هه‌رکه‌سیکیانه به‌شیوه‌یه‌کی وورد و پیکخراو زۆر جیاوازتره له‌و ئه‌رکانه‌ی که له‌سه‌ر ئه‌وی تریانه، ئه‌مه‌ش هه‌روا به‌گۆتره بازی نه‌بووه، به‌لکو به‌شیوه‌یه‌کی زانستیانه بووه، ئه‌و ذاته‌شی ئه‌مه

کردووه، خوای گه‌وره و بالآده‌ست بووه، وهك فهرموویه‌تی: ﴿الَّا
 يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ [الملك: ۱۴]. واتا: ئایا ئه‌و
 خوایه‌ی که مه‌ردوومی دروست کردووه ئاگای له نهیئی یان نی یه
 له کاتی‌کدا که ئه‌و وردبین و ئاگاداره.

۳یه‌کیک له ئه‌رکه‌کانی پیاوان ئه‌وه‌یه که کاروکاسبی بکات
 و به‌شوین پزق و پوژی چه‌لا‌لدا بگه‌رپیت بو ئه‌وه‌ی ژیان‌ی خو‌ی
 و مال‌ومندالی دابین بکات، ئه‌م ئه‌رکه‌ش دیاره به ئافره‌تان
 به‌شیوه‌یه‌کی رپیکوپیک ئه‌نجام نادریت، به‌لکو ئه‌رکی ئافره‌تان
 ئه‌وه‌یه که کاتی‌ک پیاوه‌که‌ی له‌م ئه‌رکه‌ گرنگه گه‌رپیه‌وه
 به‌شیوه‌یه‌کی جوان پیشوازی بکات، بو ئه‌وه‌ی ماندوویه‌تی
 ده‌رچیت و وه‌اندهریکیش بیت بو پیاوه‌که‌ی تا دلی
 به‌کاروکاسبیه‌که‌ی خو‌ش بیت، خوای گه‌وره‌ش له‌باره‌ی هاریکاری
 و ته‌واوکردنی یه‌کتری نیوان ژن و پیاوه‌وه فهرموویه‌تی: ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ

أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾ [الروم: ۲۱] واتا: یه‌کیک له
 نیشانه‌و به‌لگه‌کانی تری ئه‌وه‌یه: که هه‌ر له خو‌تان هاوسه‌ری بو
 دروست کردوون بو ئه‌وه‌ی ئارام بگرن له‌لایداو له نیوانتاندا
 خو‌شه‌ویستی و سو‌زو میهره‌بانی فه‌راهه‌م هیناوه، به‌راستی ئا له‌و

دیاردانه‌دا نیشانه‌و به‌لگه‌هه‌یه‌ بۆ‌که‌سانیک‌ بیرده‌که‌نه‌وه‌و
تئیده‌فکرن .

دیاره‌ ئافره‌تانیش‌ که‌ دایکی‌ نه‌وه‌کانن، ئهرکی‌ هینانه‌ دونیای
مروقه‌کانیان‌ پئی‌ سپیرراوه‌، له‌هه‌مان‌ کاتدا‌ پۆلئی‌ دایک‌ و
په‌روه‌رده‌کار‌ و به‌خیوک‌ه‌ریش‌ ده‌بینن، که‌ یه‌کیکه‌ له‌ هه‌ره‌ ئهرکه‌
گرنگه‌کانی‌ سه‌رشانیان، له‌کاتی‌کدا‌ که‌ پیاوان‌ سه‌رگه‌رمی‌ به‌دوادا
گه‌پانی‌ رزق‌ وپۆزی‌ پۆژانه‌دان .

٤٤یه‌کیک‌ له‌و‌ کارانه‌ش‌ که‌ گران‌ وقورسه‌ له‌سه‌ر‌ شانی‌ پیاوان،
وناتوانن‌ وه‌ک‌ ئافره‌تان‌ ئه‌نجامی‌ بده‌ن، جل‌ شتن‌ ونان
دروستکردنه‌، وه‌ هه‌ندیک‌ کاری‌ تر‌ که‌ هه‌رگیز‌ پیاوان‌ ناتوانن
ئه‌نجامی‌ بده‌ن، وه‌ک‌ دووگیان‌ بوون‌ و شیردان‌ و به‌خیوک‌کردن
وگه‌وره‌کردنی‌ منالان، بۆیه‌ ده‌بیئت‌ بلیین‌ پیاو‌ و ئافره‌ت
هه‌ردوولایان‌ ته‌واو‌ که‌ری‌ یه‌کترن، وه‌ک‌ شه‌و‌ و پۆژوان‌ که‌ هه‌یچیان
به‌بئی‌ ئه‌وی‌ تریان‌ نایکریئت، پۆژ‌ کاری‌ پووناک‌ کردنه‌وه‌ و جوله‌
وگه‌پان‌ به‌دوای‌ رزق‌ وپۆزی‌ وچوست‌ وچالاکیه‌، هه‌موو‌ ئه‌مانه‌ش
له‌ پیاواندا‌ ده‌بینریته‌وه‌ .

شه‌ویش‌ مایه‌ی‌ سوکانی‌ و پشوو‌ ونووستن‌ وئوقره‌بییه‌، ئه‌مه‌ش
کتومت‌ له‌ صیفاته‌ جوانه‌کانی‌ ئافره‌تانه‌، هه‌روه‌ک‌ چۆن‌ له‌و
ئایه‌ته‌ پپروژه‌ی‌ که‌ ئاماژه‌مان‌ پێدا‌ باسی‌ ئه‌م‌ سیفته‌ جوانه‌ی
کردبوو .

۵- که واته هه ریهک له پیاوان و ئافره تان پۆل و گرنگی
خۆیان هه یه له م ژباندها، بۆیه نابیت هیج کهس له وان هه ولی
ئه وه بدات که به ئه رکه کانی ئه وی تر هه لّبسیّت، چونکه
کاریکی له و شیوه یه ده بیته هوی تیکدانی شیرازه ی کۆمه لگا
و ئاسه واری خراپیش به جی ده هیلیّت له سه ر کۆمه لگه و
مناله کانیان، چونکه ئه م کاره پیچه وانه ی ئه و فیطره ته یه که
خوای گه و ره پیاوان و ئافره تانی له سه ر خه لق کردووه، خوای
گه و ره ش فه رموویه تی : ﴿ فَطَرَهُ اللَّهُ الَّذِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ
لِحَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ [الروم : ۳۰]
واتا : له سه ر ئه و خیلقه ته بن خوا خه لکانی له سه ر
دروستکردووه، واته : پهیره وی ئاینی یه ک خوا په رستی بکه ن،
نابی هیج جو ره گوړانکارییه ک له دروستکراوی خوا دا بکری که
خه لکی له سه ر دروستکردووه، هه ر ئه وه یشه دینی ریك و راست
ودروست، به لام زۆربه ی خه لکی بی ئاگان و نازان هه قیقه تی
ئه و چیه .

سه رچاوه : کتیبی : تکریم الإسلام للمرأة : محمد جمیل زینو